

ทิพย์สุดา ทาวรามร

ผู้ช่วยเลขาธิการอาวุโส

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.)

E-mail: sgoffice@sec.or.th

ประจำวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม 2554

เปลี่ยนประเทศไทยด้วยความรู้ทางการเงิน

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกทำให้ไทยต้องปรับตัวเพื่อรักษาอันดับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ปัจจัยที่เป็นหัวใจในการพัฒนาประเทศก็คือการพัฒนาคุณภาพคน ซึ่งทักษะสำคัญที่จะเสริมสร้างคุณภาพของคนไทยก็คือทักษะในเรื่องการเงิน (money management skill) แต่จากผลการสำรวจกลับพบว่าคนไทยที่มีทักษะในเรื่องนี้ไม่มีถึงครึ่งหนึ่งของผู้มีงานทำ

คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่รู้เรื่องการเงิน

การจัดการการเงินเพื่อความมั่นคงของอนาคตเป็นเรื่องที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญ จึงอาจนำไปสู่ปัญหาขาดความรับผิดชอบทางการเงิน ขาดวินัยการออม ใช้จ่ายเกินตัว ก่อภาระหนี้สิน เกินความสามารถในการชำระคืน เกิดความเหลื่อมล้ำด้านฐานะการเงิน อันนำไปสู่ปัญหาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศในที่สุด

สังคมผู้สูงอายุ โจทย์ข้อใหญ่ที่ต้องร่วมกันรับมือ

ความรู้ทางการเงินยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงด้านประชากรศาสตร์ที่ในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ (aged society) โดยคนไทยทุก 4 คนจะมี 1 คนที่เป็นผู้สูงอายุ คำถามที่ตามมาก็คือ ผู้สูงวัยเหล่านี้จะมีแหล่งรายได้เพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพได้อย่างไร และระบบสวัสดิการที่ภาครัฐเคยเป็นผู้โอบอุ้มทั้งในเรื่องการชราภาพและด้านอื่น ๆ ภาครัฐจะสามารถแบกรับภาระได้อีกนานแค่ไหน

ความเสี่ยงที่ภาครัฐจะปรับลดสวัสดิการในอนาคต ทำให้ประชาชนจำเป็นต้องเข้ามารับผิดชอบต่อเตรียมการในเรื่องการเงินของตนเองมากขึ้น ความรู้ที่ทำให้สามารถตัดสินใจทางการเงินได้ จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ความรู้ที่จำเป็นจะต้องครอบคลุมตั้งแต่การหาเงินได้ ใช้เงินเป็น การจัดการภาระหนี้สิน รู้จักวางแผนการเงิน รู้จักเลือกสินค้าและบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ความต้องการ ตลอดจนรู้จักปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเอง

ความพยายามเสริมสร้างความรู้ทางการเงินของไทย

ในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีหลายหน่วยงานในภาคตลาดการเงินที่เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างความรู้ในเรื่องนี้และได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดหลักทรัพย์ฯ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำหลักสูตรเงินทองของมีค่าเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมและมัธยม บางกอกชาติให้ความรู้เรื่องการออมและเศรษฐกิจโดยรวม และ ก.ล.ต. ให้ความรู้ด้านการลงทุน เป็นต้น แต่ด้วยลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน ขณะเดียวกันก็ยังมีช่องว่างที่คนไทยส่วนใหญ่ของประเทศยังไม่ได้ตระหนักรู้ถึงวิธีการจัดการทางการเงินที่เหมาะสม

จากประสบการณ์ของหลายประเทศ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดความรู้ทางการเงินของประชาชนมีการดำเนินการอย่างเป็นองค์รวม เริ่มจากการผลักดันให้เป็นยุทธศาสตร์แห่งชาติ มีทิศทางการดำเนินการที่ชัดเจน สามารถเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ และนำไปสู่การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบเรื่องการให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นการเฉพาะ

ถึงจุดเปลี่ยนของการสร้างความรู้พื้นฐานทางการเงิน

สำหรับประเทศไทยจำเป็นต้องคิดเรื่องนี้กันอย่างจริงจัง เพราะการบรรลุเป้าหมายให้คนไทย ตั้งแต่เด็กเยาวชน คนทำงาน ตลอดจนประชาชนในกลุ่มฐานรากมีความรู้ทางการเงินเพียงพอ น่าจะใช้เวลาไม่น้อยไปกว่าที่หลายประเทศทำกัน ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จคือการมีองค์กรที่มีภารกิจหลักในการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน องค์กรนี้ควรมีลักษณะเป็นอิสระจากภาคเอกชน เพื่อที่จะได้ไม่ถูกมองว่าทำเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ และในระยะยาวควรเป็นองค์กรที่แยกต่างหากจากผู้กำกับดูแลเพราะการให้ความรู้ในลักษณะนี้ควรดำเนินการโดยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายและให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ องค์กรนี้ควรมีแหล่งเงินทุนเพียงพอสำหรับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

การผลักดันให้เกิดองค์กรเฉพาะนี้จนเห็นผลการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในสังกัด ต้องใช้เวลาอีกพอสมควร ในระหว่างนี้ ก.ล.ต. ก็พร้อมที่จะให้การสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรในทุกๆ ด้าน รวมทั้งดำเนินการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม เช่น กลุ่มคนทำงานไปพลางๆ ก่อน โดยหวังว่าในที่สุดแล้วการทำงานขององค์กรที่จะจัดตั้งขึ้นนี้ จะช่วยให้คนไทยรู้จักตัดสินใจทางการเงินของตนเอง เปลี่ยนพฤติกรรมจากการมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือใช้จ่ายแบบเดือนชนเดือน เป็นรู้จักวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในอนาคต สามารถดูแลตนเองได้ และพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรที่ทรงพลังของประเทศ พร้อมที่จะร่วมกันขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เวทีการแข่งขันระดับโลกได้ในทุกสถานการณ์